

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése.
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizenharmadik évfolyam.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A bajai köztisztviselő becsülete.

Sajnos és elszomorító valóság, hogy talán sehol a világon nem történik annyi emberszólás mint éppen itt nálunk Baján, amely városról már régi szállóige: »Akit Szabadkán le nem itatnak, Baján meg nem szólnak, az nyugodtan mehet el akár a világ végéig is!«

És városunk nagyközönségének ez a megrogzött büne nincs pártkeretek közé szorítva, mert vétkeznek ezzel itt is, odaát is és nem is csak egyes társadalmi osztályok, hanem az egyes hivatalok tisztviselői közé is befurakodott már ez, sőt még olyan hivatalba is, ahol a rágalmazást üldözni hivatalból is köteleesség. És nem is fog javulni ebben a tekintetben a helyzet, amíg a becsület, — mely minden embernek a legföltettebb kincse, — nem részesül a mainál nagyobb védelemben és amíg a közvélemény is nem javul meg, hanem továbbra is inkább hiszik az emberek a rosszat, mint a jót s rögtön bünt, hibát, panamát szimatolnak, ha valakiről valami zürzavaros hír merül föl akár tévedésből, akár gonoszszógból.

Kétszeresen sajnos, hogy helyi társadalmunk egy jó része olyan egyénekből áll, akik bármikor hajlandók még a legrosszabbat is elhinni embertársaikról, sőt még hálás örömrivalgással is fogadnak bármely rosszakaratu híresztelést, ha ezek táplálékot nyújtanak brutális ösztönüknek vagy politikai elvakultságuknak; sőt még olyan emberek is vannak nálunk, akik talán kényelemből vagy talán szokásból egyáltalán nem gondolkoznak, de azért egy olyan kis emóció, milyent egy botrányos hír kikürtölése nyújt, nekik nagyon örvendetes esemény. Ezért talán seholsem olyan közpréda az egyéni becsület, mint itt nálunk Baján, ahol még a törvényhatósági közgyűlésen is megtörténhetett, mégpedig hivatalos megrovás nélkül, hogy az egyik »nagynek« hirdetett városatyja állítólag zsebeire mutatva úgy apostrofolta a városi tanács érdemes tagjait,

mintha ezek az államtól a városnak juttatott huszezer korona államsegélyt meg nem engedett módon el akarták volna »sinkofálni.«

Pedig sem a társadalomnak, sem az egyéneknek nagyobb és féltettebb kincse nincs mint a becsülete.

És ez a láthatatlan s annyira féltett, — de napjainkban különösen nálunk oly gyakran üldözöbe vett drága kincs a társadalom bármely tagjának egyképen féltett kincse. Azonban ha szent a magánember becsülete, mennyivel szentebbnek kell tartanunk a közpályán működő embernek becsületét, aki embertársai között nemcsak élni akar, hanem hatni és közremunkálni a köznek javára. Mert a nyilvánosan működő tisztviselő iránt egy percre sem szabad megtántorodni a nagyközönség hitének és bizalmának s ennek becsületéhez még a gyanu árnyékának sem szabad hozzáférközni, nehogy csak egy percre is gondolhassák, hogy ez vagy az a köztisztviselő letért a becsület utjáról.

És sajnos, hogy mégis ez a társadalmi osztály van leginkább kiszolgáltatva a legvakmerőbb gyanúsításoknak, mindenféle ripókságnak, felelősség nélküli durvaságoknak és büntetlen gyanakodásnak. Ennélfogva nem is lehet nagyon csudálni, hogy maholnap a kényesebb s finomabb izlésű, a magára is adó vagyonszűz ember egészen visszavonul a közpályáról, különösen a városi törvényhatósági szolgálattól, ahol bármely nyelven, talán csak a kártyaasztaloknál nevelődött szabadszáju ember, akinek már annyi sikerült az életben, — szabadon fecskendezheti be a legártatlanabbnak is hótiszta becsületét.

És ha az ilyen ártatlanul megrágalmazottat, talán éppen személyi érdekekből, — még saját felettes hatósága sem veszi köteles pártfogásába, hanem zúvónájával nem elposványosodni, hanem még jobban elmérgesedni engedi a szomorú differenciákat: akkor nem lehet csudálni, ha a legszükségesebb fegyelem is meglazul, csökken a munkakedv és az ártatlanul megrágalmazottból végre is akárhányszor kitör a keserűség, hogy

főnökének esetleges hanyagságából védtelenül magára van hagyatva és a sértő s rágalmazó gyanúsítás folytán esetleg még a jókörtől is meggyanusítva kell ugyyszolván tengetni nyomoruságos életét . . .

Sajnos, hogy e tekintetben bírói gyakorlatunk mai rendszere sem megfelelő, amennyiben manapság szó sem lehet a megrágalmazottnak, komoly, energikus védelméről, a leglehetősebb becsület-rablás illő megtorlásáról és megfenyítéséről.

De addig is, míg bírói gyakorlatunk megjavul, társadalmi uton is oda kellene hatni minden tisztességes embernek, hogy legalább saját környezetükben ne mocskolják egymást az emberek.

És ha nem lehet elég súlyosan büntetni azt, aki embertársait vagy pláne tisztviselő társait, sőt hivatalfőnökét akarja becsületétől könnyelműen vagy a legkonokabb hazugsággal megfosztani, annál nagyobb lelkiismeretlenség, valószággal megbocsáthatatlan bűn »eltusolni« a becsület elleni merényleteket.

Azonban nagyon sajnálatra méltó tapasztalat, hogy ezt az elvet egyes hivataloknál még igen sok esetben nagyon kevésre becsülik.

Mert hiszen kifejejtette volna el azt az ellenőrizhetetlen szomorú hirt, amely szerint még a tavasszal az egyik városi tisztviselő a saját hivatali főnöke ellen följelentést tett és városunk egyik legexponáltabb állású tisztviselőjéről, akinek becsületéhez még a gyanu árnyékának sem volna szabad hozzáférközni, erősen diffamáló és ellenőrizhetetlen hírek szállingóztak nemcsak a kaszinóknak és kávéházakban, hanem még az al- és felvégi kurtakocsmákban is. És mivel e hírek megcáfolásáról sem hivatalosan, sem félhivatalosan még eddig egyáltalán nem hallottunk, igazán nem tudjuk, mit gondoljunk ezen exponált állású főtisztviselőről.

Mi nem akarunk hitelt adni a rágalmazóknak, azért várva-várjuk és követeljük is ebben az ügyben a mielőbbi döntést.

Igazán szeretnők tudni, kinek érde-

kében állott e kínos ügynek eddigi elhuzódása. Mivel nem hiszünk a rágalmaknak, azért nagyon csodáljuk, hogy Baján csak annyira taksálják egy főtisztviselőnek a becsületét, akinek igazán a legexponáltabb állása van, hogy azt mielőbbi tisztázás nélkül egyszerűen kiszolgáltatják a megemmisítő szobeszednek és egyáltalán nem sietnek meg erősíteni iránta a nagyközönség hitét és bizalmát oly módon, hogy iparkodának mielőbb befejezni ezt a szomorú ügyet. Hiszen a megrágalmozott úgy sem kaphat teljes és megfelelő elégtételt, mert azok lelkében, akik fölültek támadónak, »a semper haeret aliquid« elvénél fogva még tovább is élni fog a gyanu és ezt még az igazság meggyőző ereje sem képes kioltni belőlük.

Hiába válnak valótlannokká a vádak, a nagyközönség nem vesz tudomást erről és emlékezetében a fölmentés után is csak a dehonostáló vádak maradnak meg. Épen ezért az esetet nem volna szabad elzárni a nyilvánosságtól, mert a megtámadott főtisztviselő érdeke megköveteli, hogy támadójának mód adassék, ha bizonyítani tud, a valóság bizonyítására.

De a nyomozó hatóságnak sem lehet érdeke, hogy a bűn és bűnös fedve maradjon, ha a megkísérelt meggyanúsítás nem felelt meg a valóságnak.

Hiszen csak a ludasoknak kell félniök az u. n. kínos ügyek fölött való döntéstől és talán személyi érdekből mégsem lehet nálunk a becsületet is már ilyen kínos ügynek tekinteni.

Az igazságot sürgősen ki kell deríteni és a bűnöst, bárki legyen is az, bűnéhez méltóan sújtani!

Brutális csendőr.

Arculütött egy ügyvédet.

Bácsalmás szenzációja.

Farkas Zsigmond, a szabadkai ügyvédi kamara elnöke csütörtökön délután a következő táviratot kapta Bácsalmásról:

Ügyvédi Kamara

Szabadka.

Dr. Fischhoff Béla, bácsalmási ügyvédet védői tisztében Horváth csendőrtizedes tettleg bántalmazta. Megdöbbenő inzulterst azonnali orvoslást kérünk. Bányai, Kovacsics, Mészáros, Causher, Kiss, Dávid, Kardos, Noll bácsalmási ügyvédek.

Szabadkán nagy konsternációt okozott ez a távirat s a kamarai elnök nyomban intézkedett, hogy a megsértett védői tekintélynek s ügyvédi méltóságnak elégtételt adassék.

A megbotránkozott inzulterst s annak előzményeiről a következőket jelenti tudósítónk: Knebelspiesz János bácsalmási polgár ellen

a bácsalmási csendőrség eljárását indított valami kisebb kihágás miatt.

Ablakok betörésével s egyéb apró kihágásokkal vádolták.

A csendőrök már régen haragudnak Knebelspieszre s így a fiatal ember atyja, idősebb Knebelspiesz János felkereste Fischhoff Béla bácsalmási ügyvédet. Elmondotta neki, hogy attól tart, hogy a csendőrök majd megverik a fiát s kérte az ügyvédet: akadályozná ezt meg.

Fischhoff Béla dr. előadása.

Eddig az inzulter előzményei Fischhoff Béla szerint maga az inzulter ekként történt.

Fischhoff meghatalmazást kért és kapott Knebelspiesztől s ezzel a község házára ment, ahol már ott volt Horváth csendőrtizedes, aki azonban még nem fogott hozzá a nyomozáshoz.

Az ügyvéd bemutatkozott s bemutatta a meghatalmazását is. Majd azt a kérését terjesztette elő, hogy a kihallgatáson legyen jelen két bizalmiférfi. Ez a kérelem a perrendtartáson alapul, de Horváth tizedes ur, úgy látszik nagyobb ur, mint a büntető perrendtartás, — mert egyszerűen kiparancsolta a kötelességét teljesítő ügyvédet.

Fischhoff Béla azonban figyelmeztette a csendőrt, hogy ha a kérelmét megtagadja, annak súlyos következményei lesznek, mert a bizalmiférfiak jelenlétére azért van szükség, nehogy négy szemközti történjen a kihallgatás, s így bántalmazták egy tekintélyes polgár fiát.

Mikor az ügyvéd ezt a szót kimondotta, hogy »tekintélyes«, a csendőr felemelte karját s se szó, se beszéd hatalmasan, teljes erőből arculütötte Fischhoff ügyvédet.

Fischhoff nyomban elhagyta a termet, összehívta kollégáit s bejelentette nekik a halatlatlan inzulterst.

Í csendőr előadása.

Horváth csendőrtizedes nem meri tagadni, hogy arculütötte az ügyvédet.

Azzal védekezik azonban, hogy az ügyvéd már akkor jött be, amikor a »nyomozás« t megkezdte. Azt állítja továbbá, hogy az ügyvéd nyomban gorbombáskodni kezdett vele s azért ütötte arcul, mert a csendőri tekintély megsértése miatt indulatba jött.

Mit mondanak Bácsalmásan?

A kis Bácsalmás nyugalmát teljesen felkavarta ez a parázs szenzáció. Mindenki a csendőri brutalitást tárgyalja.

A hivatalos körök véleménye az esetről teljesen szétágazó.

Koller Oszkár főszolgabíró azt mondja, hogy a csendőr kihallgatást teljesített s minden különös indok nélkül bántalmazta az ügyvédet, aki a törvény keretei között járt el.

Szommer bácsalmási jegyző szerint az ügyvéd részéről történt az első törvénysértés, mert Fischhoffnak nem lett volna szabad a nyomozásnál résztvenni.

Í vizsgálat.

A bácsalmási csendőrijárásmester nyomban, amint a botránys esetről tudomást szerzett, szolgálaton kívül helyezte Horváth csendőrtizedest.

Hertelendy csendőrszázados meg tegnap kiutazott Bácsalmásra, hogy a vizsgálatot fogantossítsa.

Ma reggel kiérkeztek Almásra a szabadkai és zombori parancsnokok is s átvették a vizsgálat vezetését.

Íz ügyvédi kamara.

Farkas Zsigmond kamarai elnök nyomban a távirat vétele után eljár a csendőrpáncsnokságnál. Minthogy azonban a parancsnok a vizsgálat megejtése végett Bácsalmáson van, intézkedést nem tehetett.

A tényállás beérkezése után az ügyvédi kamara rendkívüli választmányi ülésre jön össze s akkor határoz, hogy mikép kívánja a megsértett ügyvédi tekintélyt reparáltatni.

Tiltakozik Bácsalmás község.

A községi képviselő testület rendkívüli közgyűlést hívott össze s elhatározta, hogy az esetről jelentést tesznek a belügyminiszterium csendőri osztályának.

Dolgozik a t. Ház.

A képviselőház szerdán megkezdte ülését. A delegáció tárgyalásait ugyan még nem fejezte be, a Ház azonban már együtt van és huszonhat helyiérdeklő vasut engedélyezése után rátért a polgári pórréndtartás tárgyalására. A legnagyobb törvényalkotások egyike lesz ez és szinte természetes, hogy bizonyos ellenlétes főfogások harcolnak egymással. Jogászai ellentétek ezek, amelyek azonban erősen igaztják az ország közvéleményét és amelyek kifejezésre jutottak kedden este a pártok értekezletén. Nem szabad egy pillanatra sem azt gondolni, mintha ennek a kérdésnek tárgyalásba politikát be lehetne keverni. Nem. Ez csupán jogászai és törvényalkotásai kérdés, amelyben szerintünk győzedelmeskednie kell a kereskedelmi érdekeknek. És ha ez így történik, abból politikai fegyvert kovacsolni éppenséggel nem lehet.

A pórréndtartás körül keletkező vitát nem lehet rövidnek jósolni s így a kormányának az indennitás kérésével és megszavaztatásával kell az állami rend folytonosságát biztosítania. A pórréndtartás megalkotása azonban olyan nagy érdek, hogy ennek a törvénynek a megteremtését most már nem szabad tovább halasztania. Ha pedig e törvény megszavazása az 1911. évi költségvetés elodgása megtörténik, akkor olyan munka vár a törvényhozársra, amely alkalmas a jövőd Magyarországot kialakulásának előkészítésére. Minden miniszteriumban fontos ügyek vannak előkészületben, amelyek a szociális rendet, a gazdasági megerősödést és a pénzügyi fejlődést, legkivált pedig a kulturális emelkedést hivatottak előmozdítani. Kivált Lukács László és Hieronymi Károly sietnek törvényjavazataikkal a Ház elé, ami természetes is, hisz nekik elődeik nagy mulasztásait kell helyre pótolniok.

Munkára gyűlt össze szerdán a képviselőház, amely most a jövő év nyaráig erős és nagy dologra hivatott. A kormányának az a szándéka, hogy a képviselőház ebben az évben nagy politikai kérdések végleges megoldása mellett még olyan erővel gyarapítsa a magyar korpusz uriszt, ami helyre pótolja a legközelebbi multtak nagy mulasztásait. Mialatt nagy politikai kérdések megoldásán folyik a vita, az alatt a képviselőház mindenkor nyugodtan végezheti a maga törvényalkotó munkáját. Tévedés azt hinni, hogy a parlament munkáját megakadályozhatja az, hogy egyes politikuskok politikai légyarákat építenek és hogy ezek szétfoglalása veszedelme volna a nemzetnek. Ó, dehogyan! Az a baj, hogy a nemzeti szükségletek kiélegetlenek maradnak, holott a meddő politikális veszedelmek éppen eléggé megsínylettek az országot. A munka egyben született meg az a képviselőház, amelynek a kormány jut-tat is alkotásra való feladatot. A parlament többsége érzi a kötelességet és senkiesem gondolhatja, hogy a nemzeti akarat oly erős megnyilvánulása után az ellenlék szembe helyezked-nék a dolgozó nemzettel, amely képviselőitől munkát akar. Magának a polgári pórréndtartásnak megalkotása olyan parlamenti feladat, amelyre a munka elvégzése után büszke lehet az ország.

HIREK.

— **Személyi hír.** Szemző Gyula főispán esztendőnkön Bajára érkezett és a pénteket is itt töltötte. A főispán itt időzése alatt behatóan foglalkozott a küszöbön lévő tisztújításai és pénteken délután sztapári birtokára utazott.

— **Tiszti főorvosi kinevezés.** Szemző Gyula főispán tiszteletbeli tiszti főorvossá nevezte ki tegnapi **dr. Rosenberg Samut**, Baja város törvényhatósági bizottsági tagját, az orvostudományuk két évized óta nagy tudású, lelkes és nemesszívű művelőjét. A kinevezés híre, melyet a Bajai Hírlap visz elsőnek nyilvánosságra, bizonyára igaz örömet kelet a társadalom minden rétegében és jótés megelegedést, melyet a közélet puritán és önzetlenül tevékeny szerepvivőjének kitüntetésén érünk. **Rosenberg Samu dr.** kiválóan képzett, elsőrangú tagja a bajai orvosi karnak, aki elsősorban a tudomány szeretetének és a szenvedő szegénysorsuk megmentésének ügyében buzgólkodik mint orvos és ezenkívül élénk és vezető szerepet visz Baja közéletében is. **Rosenberg dr.** egyik aelnöke a bajai munkapártnak, előjárója a helybeli izraelita hitközségnek és méltán becsült puritanlelkű polgára ennek a városnak.

— **A mai teászur.** Ma, vasárnap délután öt órakor lesz a jótékony leányegyesület szerezni nyitó teászurja a Nemzetiben. A szur programja a következő: Trió. **Wéber Oberon-jából.** Előadják **Kiss A. József, Halápy József és Bárdy Lajos.** Dialóg. **Mod m** leányok. **Farkas Páltól.** E'adják **Deutsch Margit és Spitzer Joan Schubert.** A posta. **Tarnay: Millóra.** Éneklő **Fried Margit,** zongorán kíséri **Fried Olga.**

— **Utolsó bajai hajójárat.** A Budapest—Baja—Mohács közötti hajójáratokat november 20-án szüntetik be. Budapestről 19 évi, Mohácsról, illetve Bajáról 20-án megy az utolsó hajó.

— **Gyilkos bajai suhancok.** Április elején egy bajai korsszámban mulattak a bajai legények. Két kompánia volt az ivóban. Az egyik Szőlősi István vezetése alatt lármázott, a másikat **Frank János** tűztele. A mulató kompánia tagjai alig voltak 18—20 évesek, természetes tehát, hogy hamar összeveztek. Előbb **Szőlősi bandája** bottal elverte a **Frank tábort,** majd **Frankék** közérefogták az ellentábor vezérét, **Szőlősi Józsefet** s bottal addig verték, míg élet volt benne. A gyilkos társaságot ma vonta felelősségre a szabadkai törvényszék gyarmekbírósa. **Frank János** ifjú korára való tekintettel 1 évi s 3 havi fogházra ítélte a többi vádlottak közül **Abamek József** 1 évi 6 havi, **Gilián József** 1 évi börtönt, **Tóbiás János** és **Kuriánovits Mihály** 6—6, hónapig fogházat kaptak. A vádlottak felebbezték.

Hatósági orvos nem lehet pénztári orvos.

— **Szegedi tudósítónktól** —
Az országos munkásbetegsegélyző és balesetpénztár, mint ismeretes, a kerületi munkásbiztosító-pénztárak orvossaira vonatkozólag szolgálati és fegyelmi szabályzatot adott ki, amely szerint esküt is tartoznak tenni.
A szabályzat kapcsán az országos orvosszó

vetség átiratot intézett Szeged város polgármesteréhez, kérve annak kimondását, hogy a köztisztviselői orvosi állás összeférhetetlen a pénztári állással. A szabályzat szerint ugyanis a közhatalósági orvosok nem lehetnek a pénztáraknak is esküvel kötelezett orvostisztviselői, mert meg nem engedhető az, hogy az esküt tett közhatalósági orvosok szolgálati és fegyelmi tekintetben még egy magánegyesület alá tartozzanak, miután ily módon előállhatna a kötelezettség összeütközése, vagyis megtörténhetne, hogy a pénztári felsőbbrendű rendelkezései lehetetlenné tennék a közhatalósági orvosnak a a törvények és szabályrendeletek által előírt kötelezettségei teljesítését, amelynek pedig minden más kötelezettség mellőzéseivel a törvény és a hivatalos eskü alapján meg kell felelnie. Ennek fogva a szabályzat 11., 12., 14. és 16. pontjában foglaltakra, amelyeknek rendelkezései a törvényhatósági orvosokat tett hivatalos esküjükkel és a törvény által előírt kötelezettségeikkel esetleges uton-utófélen összeütközésbe hozhatják, a törvényhatóságok meg nem engedhetik, hogy a közhatalósági orvosok a munkásbetegsegélyző pénztáraknak is esküt tett tisztviselői lehessenek.

Az átirat folytan Győrmegeye, Temesmegeye, Kolozsvár és számos törvényhatóság már ellátta a hatósági orvosoknak, hogy a betegsegélyző orvosi állást vállaljanak. Természetesen közelebb valamennyi város határozni fog ebben a kérdésben.

N y i l t t é r . *

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
Ismertettes gyönyörű
SÁVANYUVÍZ

A dörgő egésség a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

*) Az e rovatban közlötékért nem vállal felelős s get a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő: **SZIRMAI VIDOR dr.**
Szerkesztő: **SPITZER ZOLTÁN.**

Vannak fájdalmai ?

Használjon **Feller-féle Elsaffuidot és Feller-féle Elsapillulákat**, melyek egyedül készítője **Feller V. Jenő udvari gyógyszerész, Stubica, Centrále 124. sz. (Zágráb megye).**

I. A Feller-féle Elsaffuid saját tapasztalatunk szerint fájdalomcsillapító, gyógyító, gyengeséget megszüntető hatással bír, gyorsan és biztosan gyógyít: csúdt, köszögnyit, ideggyengeséget, oldalszúrás, szagotátást, influenza, fej-, fog- és derékfájást, szűbát, bennulást, szemfájást, migránt, sok itt meg nem említett betegségtől me, szabadjta az embert. A Feller-féle Elsaffuidot, rekedtség, nátha, mell- és torokfájás és légynat vagy hűléstől eredő bajok ellen is páratlan gyógyszerrel használják. Valódi csak egy, ha minden üveg a „Feller” nevet visel. 12 kis vagy 6 dupla, vagy 2 speciális üveg bérm. 5 kor. II. Továbbá tudomására ohajjuk hozni, hogy az emberek ezrei gyomorhajok, göres, étvágytalanság, veserégés, hányósi inger, rosszallat, febfőfőds, puffadtság, dugulás, aranyeres bántalmak és különböző emésztési zavarak ellen kitűnő és biztos sikerrel használják a Feller-féle hasahajó Rebarbar-Elsapillulákat 6 dob z bérmentve 4 korona. Óvakodjunk azonban utánzatoktól és címezzünk minden rendelést gondosan **Feller V. Jenő gyógyszerésznek S ubica, Centrále 124 sz. (Zágráb megye).**

NAGY OCCASSIO.

Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy tulhalmozott **férfi és gyermek kalapok,** **férfi-, női- és gyermek sapkákban** lévő raktáramat saját árban árusítom míg a raktár tart. Szives pártfogásukat kérve, maradtam kiváló tisztelettel **Fischer Pál.**

EHRlich „606“

Legközelebb megjelenik **Ehrlich és Hata** sajátkezü munkája az általuk „606“ gyógyító feltalált. Az eredeti kísérletek megörökített életh képpel.

Discreté székküldés.

IRTÁK: Dr. EHRlich P. ÉS Dr. HATA S.
Magyarra fordította, előszóval **Dr. Marschalkó Tamás** : kolozsvári : és magyarázatokkal ellátta: **Dr. Marschalkó Tamás** : egyetemi tanár.
Tudományos értéke mellett szenzációsan érdekes munka, melynek tartalmát minden kultúremlernek ismernie kell: **Bolti ára 6 korona, diszkötésben 8 korona.**
Az előfizetési összeg beküldése után bármenteve küldjük, utánvételes rendelés esetén a portót a rendelő fizeti. — **Megrendelhető:**
HEGEDÜS és SÁNDOR könyvkiadóhivatalától **DEBRECENBEN** és bármely más hazai könyvkereskedőnél.

Sürgös megbízásunk van

10.000.000 kor.

törlesztéses
jelzálogkölcson

elhelyezésre I. és II. helyre földbirtokokra
és nagyobb városokban levő házakra,

4¹/₂ 0-os kamatra.

Kölcsönök a legmagasabb becsérték két har-
mad része erejéig a **legelőnyösebb feltételek**
mellett engedélyeztetnek. Felvilágosítással
költségmentesen szolgál:

PROPPER és ÖRLEI bank- és váltó-üzlete

:: Budapest, VI., Andrássy-ut 32. ::

Védjegy.

Jól jár, ha

tudomásul veszi, hogy újabban utánézzék

a valódi

PALMA-KAUCSUK-

CZIFŐSAROK

mindenütt ismeretes, jellegzetes dobozait
Az utánzott dobozokban természetesen
csak közönséges gummisarok vannak,
jól teszi tehát, ha károsodását megör-
zendő, a valódi Palma-kaucsuk-elpő-
sarok minden dobozon látható

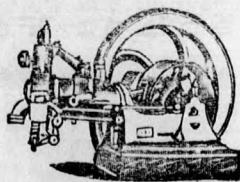
védjegyre ügyel!

Védjegy.

Drezdai Motorgyár részv. társ.

Németország egyik legrégebbi és leg-
nagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elis. legjobb gyártmányu
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és locomobilokat
— valamint szívkázmotorokat —

MEGLEPŐ UJDONSÁGI!

EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lőerő

óánként csak kb. 1 fillér be kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Tarsa

Budapest, Teréz-körút 41. : Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek.

A Bajavidéki Takarékpénztár

:: épületében ::

egy bolthelyiség

november 1-étől kezdő.

:: Az igazgatóság. ::

Keserűvíz vásárlásainál kérjen
határozottan

KIRÁLY

keserűvizet. Az elrontott gyomrot 2-3 óra
alatt teljesen rendbehozza.

A legjobb és legoleosobb.

Kaph az összes helybeli fűszerkereskedésekben.

A „Király” keserűvíz-forrásvállalata:

Erzsébet királyné sófürdő, Budapest-Kelenföld.

„KRONOS”

a legújabb és legjobb eddigi létező
petroleum izzófény-égő.

Fényereje kb. 80-90 gyertyafény,
vagy hatszorta erősebb, mint a 15” lámpád.

Petroleum fogyasztás óránként 2 fillér.

Nincsen robbanási veszély.

Nincsen különös szabályozás.

Nincsen vörös, hanem fehér
fény.

Nincsen szag.

Nincsen korom.

Minden petroleummal ég.

Azonnal világosságot ad.

Minden 15” lángához illik.

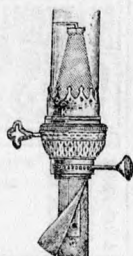
Égyszerűen kezelendő.

Ára: 1 égő teljesen felszerelve 8 K.

Egyedüli elárúsítás Baja és környéke részére

Schnetzer Ernő

üveg- és porcellánkereskedőnél **BAJA**.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

patéka

egy régióknak bizonyított házi-szer, mely már sok év
óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárlásokor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K1.40 és K2.—
és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerüzete az „Arany-proszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

5314/1910.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbodrog vármegye bácsalmási já-
ráshoz tartozó Katymár községben le-
mondás folytán üresedésben lévő és elő-
leges havi részletekben felvehető évi
800 kor. készpénz fizetéssel javadalmazott

községi végrehajtói állásra

f. évi december hó 15-iki határidő-
vel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazását a község
képviselőtestülete 42/1910. sz. végrehaj-
tásával 200 koronával emelte, mely vég-
határozat jelenleg törvényhatósági jóvá-
hagyás alatt áll.

Bácsalmás, 1910. november 7-én.

Koller,
fűszolgabíró

Hallatlan!

Olcsó árakon és jó minőségben
szerezhet be háztartási cikke-
ket, seprő és kefeárukat, lino-
leum padló festékeket, olaj és
lakkfestékeket és illatszereket

Huszar József

festékkereskedésében Főter, a
takarékpénztár épületében

Cipőkrém lerakat!

Van szerencsénk a n. é. közönség b. tuda-
mására adni, hogy a többszörösen szabadal-
mazott világhírű férfi, női és gyermek

Labüdv (Fusswohl)

gyártmányu cipőinket, melyeket eddig Baján
Schöffler Gyula urnál lehetett kapni, ezental
az egyedüli **Mittler I.** cipőkereskedőt
elárúsításával **Mittler I.** biztuk meg.

Hogy ezen többszörösen kiúntetett készit-
ményünk a viselésnél simulékonyságunknál fogva
mily előnnyel bírnak, arról a t. vevőközönség
ki gyártmányunkat csak egyszer is viselte,
meggyőződést szerezhetett, azoknak beszerzése
előtt bárkinek kívánságára fenti cég egy is-
mertető fizetett kiszolgál.

A **LÁBÜDV** cipők, melyek 32185 magyar
szab alatt jönnek forgalomba, olcsóbbak bár
mely hasonló gyártmányuaknál, a formáját
mindvégig megtartják és könnyen talpalhatók.

Tartósságra nézve fenti cég nevünkbe min-
den egyes párért fel van hatalmasza a leg-
messzebb menő szavatoltságot vállalni.

Valódi csak a védjeggyel ellátott szabott
árak feltüntetésével.

Tisztelettel

Oszt. Magy. Labüdv Cipőtársaság
korlátozott hatállyal. BÉCS, VII.

Hirdetmény.

A Bajai Kölcsonös Segélyző-Egylet közhírré teszi, hogy az egyleti alapszabályok értelmében egy új — a

negyvenegyedik évtársulatot alakítja.

Az előjegyzés folyó évi december hó 1-én veszi kezdetét, mely alkalommal alapítási díj fejében minden részlet után **4 korona** fizetendő, — az alapszabályok szerint a befizetés hetenkint **1 koronával** 1911. évi január hó 1-től történik.

Együttal jelentjük, hogy az 1905 ik évtársulati törzsbetétek végleszámolás alá kerülnek és az érdekelt tagok a zárszámadás elkészítése és megbirálása után 1911. március 1-től kezdve kielégíttetnek.

Az előjegyzések a Főtéren levő egyleti ház hivatali helyiségében eszközöztetnek.

Baján, 1910. évi november hónapban.

Az igazgatóság nevében:

Sziklai Zsigmond, Somogyi Emil,
vezértitkár. igazgató.

Országot hódító

utjában hozzánk is megérkezett a jelenkor **egyetlen kifogástalanul jó** magyar szivarkahüvelye a

„GONDÜZŐ“

mely vergé, önégő, **hamumentes** papirból, nikotin-fogóval készül és páratlan kedvezményben részesíti
: : fogyasztóit. — Egyedüli elárúsítás : :

K O L L Á R A.

: : könyvkereskedésében Baján. : :

THE CAMPBELL

elsőrangú angol motorgyár világhírű **benzin-nyorsolaj-gáz-szívógáz-**

Motorjai és Lokomobiljai

a legtartósabbak, legjobb és legegyszerűbb szerkezetűek,

Legolcsóbb

Legbiztosabb üzem

Zavartalan

Olcsó árak. Kedvező fizetési feltételek. Jótállás minden tekintetben.

Vezérképviselőt: **Korányi Viktor** BUDAPEST, VI. Liszt Ferenc-tér 9. sz. — Telefon 64-64.

VASÁRNAPI UJSÁG

decemberben küldi szét

előfizetőinek nagy terjedelmű és **KARÁCSONY-t**,
disztes kiállítású ünnepi ajándékát, a

mely az idén is a nagyszámu kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak.

E díszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszebb karácsonyi ajándék, azok aze előfizetők is, akik most lépnek az előfizetők sorába — **ingylen** kapiják.

A **Vasárnapi Ujság 57 éve szolgálja már a magyar művelődés ügyét** s ezzel általános ismertetés és kedvelté vált a művelt magyar olvasókörök köreiben. Hatásának és elterjedtségének közöze az volt, hogy **fél századnál hosszabb idő** alatt mindig lépést tartott kulturánk és irodalmunk általános haladásával s fontos tényezője volt a nemzeti irodalmi törekvéseknek. A **Vasárnapi Ujság fenntartotta a nemzeti irodalmi és nemzeti hagyományokat**, hű tükrre a magyar művelődés mai állapotának, közéletünk és társadalmi életünk nevezetes mozgalmának és tájékoztatja olvasóit a külföld mindazon eseményeiről, melyeket a művelt magyar embernek ismernie kell.

A **Vasárnapi Ujság** hasábjain a **magyar élet, irodalom és művészet** tárgyilagosan és mindig a **legmagasabb szempontokból** tekintve tárul a közönség elé, de bátran hivatkozhatik arra is, hogy a magyar olvasókörönség igényeinek növekedésével lépést tartott a szerkesztőség igyekezete, valamint a

kiadók áldozatkészsége is, melylyel ez igényeket kielégíteni törekedtek. **Belső tartalmára, külső díszére, illusztrációinak gazdagságára a Vasárnapi Ujság** a magyar viszonyokhoz képest a lehető legjobbat és legtöbbet igyekszik adni; **munkatársait a mai magyar irodalom legkiválóbb művelőinek egész serege.**

A **hét aktuális eseménytől évenként másfél ezernél több képen** örökíti meg; a **legjobb hazai és külföldi írók regényeit** közli s írásban, képen állandóan bemutatja a **női átváltozásait**. Mindezeket felül előfizetőinek karácsonyra olyan **disztes kiállítású ünnepi albumot ad ingyen**, mely egy szépirodalmi pal teljes évfolyamával szinte egyértékű.

A **„KARÁCSONY“** című ez ünnepi ajándékunk kitűnő elbeszélő-írók és költők legbecsebb szépirodalmi műveinek egész sorát teszi le **egy nagyterjedelmű, pazar kiállítású albumban** a művelt magyar közönség karácsonyfája alá, **kiváló**

magyar művészek illusztrációival és színes műmellékletekkel, melyek világhírű régiebb és újabb **külföldi és magyar mesterek képeit** teszik közkinccsá.

A **Vasárnapi Ujság** népszerűt melléklepja, a **Világkrónika** hetenként egy iven, számos képpel illusztrálva jelen meg és az általánosabb érdekű napi eseményeket tárgyaló cikkeken kívül rendszeren **közöl elbeszéléseket, regényeket, utrajzokat, mulattató leisebb közleményeket és hasznos tudnivalókat.**

A **Vasárnapi Ujság** előfizetési ára:

negyedévre **5 korona**

félévre **10**

a **Világkrónika**-val együtt:

negyedévre **6 korona**

félévre **12**

Mutatványszámokat levelezőlapon kifejezett kívánatra bárkinek készséggel küld

a **VASÁRNAPI UJSÁG** kiadóhivatala
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

A KÖBRAK

gyártmányú cipők

Mittler I.

kizárólagos cipőkereskedésében is

beszerezhetők.

BRAUN EDUARD

HIRDETÉSI IRODÁJÁT

Budapest

VI., Révay-utca 1. szám

(Váci-körut sarok)

Fonciére-palotába helyezte át.

TELEFON: 128-24.

Hirdetések felvétele

a világ összes hírlapjai részére.

Díjmentes felvilágosítások.

Kitüntetve: az első díjjal, elismerő okirattal,
aranyéremkereszttel, újság reklámnak
MINTASZERŰ elkészítéséért.

Az elismert

legjobb,

legelterjedtebb

magyar napilap

"AZ ÚJSÁG"

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Rákóczy-ut 54. sz.

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza,

Kóbor Tamás, Kozma Andor.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Szerkesztő társ: Dr. Ágai Béla.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 2 korona 40 fillér, egy negyedévre 7 korona,
félévre 14 korona, egész évre 28 korona.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV- ZENEMŰ- PAPIR- IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkidállításon

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésében

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
dizsművek-, ifjúsági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai évé- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy válasz-
tékban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hírlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadtnak.

KÖNYVNYOMDAI

MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
tékokat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zékeket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.

Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyházi nyomtatványokból
Bármilyen könyvnyomda
munkák a legolcsóbb
áron vétnak fel.

Könyvkötészetem

Dizsművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá

képkeretek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.